

BE-A0514_111203_109901_DUT

Inventaris van het archief van de
kerkfabriek en parochie Sint-Niklaas te
Waterland-Oudeman, 1776-2006

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:.....	5
Raadpleging en gebruik.....	6
Voorwaarden voor de raadpleging.....	6
Voorwaarden voor de reproductie.....	6
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	7
Archiefvormer.....	7
Naam.....	7
Geschiedens.....	7
Archief.....	7
 BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN.....	 9
Kerkfabriek en parochie Sint-Niklaas te Waterland-Oudeman.....	9
I. Archief van de kerkfabriek.....	9
A. Algemeen.....	9
3 - 5 Verslagen van de vergaderingen van de kerkraad. 1822-2001.....	9
B. Bestuur.....	9
C. Personeel.....	9
D. Beheer van goederen en gelden.....	10
1. Onroerende goederen.....	10
a. Kerk.....	10
15 - 16 Stukken betreffende herstel van de oorlogsschade, veroorzaakt door de beschieting in september 1944. De leiding van de werken was in handen van Adrien Bressers, architect uit Gent. 1944- 1953.....	10
20 - 21 Briefwisseling betreffende grove herstellingen o.l.v. A. Bressers. 1977-1983.....	10
b. Pastorie en een andere woning.....	11
c. Gronden.....	11
29 - 30 Stukken betreffende verpachtingen. 1927-1999.....	11
2. Roerende goederen.....	11
3. Legaten en fundaties.....	12
40 - 44 Stukken betreffende fundaties, legaten of testamenten vanwege. 1924-1989.....	12
4. Financieel beheer.....	13
a. Algemeen.....	13
46 - 48 Kas- en rekeningboeken. 1806-1842.....	13
b. Begrotingen.....	13
51 - 52 Begrotingen. 1839-1971.....	13
c. Rekeningen.....	13
53 - 90 Algemene rekeningen. 1927-2003.....	13
d. Mandaten.....	15
91 - 121 Mandaten met betaalbewijzen. 1947-1981.....	15
II. Archief van de pastoor.....	16
A. Algemeen.....	16
B. Personeel.....	17
C. Financieel beheer.....	17
128 - 130 Stukken betreffende de eigen stoelen en de verpachting van de kerkbanken. 1931-1958.....	17
132 - 133 Kasboeken. 1986-2001.....	17
D. Pastorale activiteiten.....	18
1. Bediening van de sacramenten.....	18
a. Algemeen.....	18

137 - 140 Dopen. 1816-1955.....	18
141 - 142 Vormsel (en 1e communie). 1888-1991.....	18
144 - 145 Overlijdens. 1811-1954.....	18
b. Doopsel.....	18
c. Eerste communie, plechtige communie en vormsel.....	18
d. Huwelijk.....	18
149 - 184 Huwelijksdossiers. 1944-2000.....	19
e. Uitvaart.....	20
2. Liturgie.....	20
188 - 200 Uitroepboeken. 1887-1994.....	20
202 - 207 Intenties. 1853-2001.....	21
3. Pastoraal.....	21
III. Archieven van andere parochiale instellingen en verenigingen.....	22
A. Genootschappen en confrérieën.....	22
B. Vzw "Parochiale Werken" en "Sint-Nicokring Waterland-Oudeman".....	23
224 - 225 Rekeningen en belastingen. 1966-2003.....	23
IV. Documentatie.....	23

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:
Kerk Waterland-Oudeman 2022

Periode:
1776-2006

Archiefbloknummer:
BE-A0514.650G

Omvang:
• Omvang geïndexiseerd: 2.06 m
• Laatste bestanddeelnummer: 228.00

Archiefbewaarplaats:
Rijksarchief te Gent

Archiefvormers:
Sint-Niklaasparochie te Waterland-Oudeman, Ca. 1550 - heden
Broederschap van de Heilige Rozenkrans in de Sint-Niklaasparochie te Waterland-Oudeman, 1888-1932
Parochiale Werken van de Sint-Niklaasparochie te Waterland-Oudeman, 1966 - heden

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

Archiefbescheiden ouder dan 100 jaar zijn openbaar en vrij raadpleegbaar. Voor stukken jonger dan 100 jaar dient toestemming tot inzage te worden gevraagd aan de secretaris van de kerkfabriek voor wat het archief van de kerkfabriek betreft; en aan de pastoor voor wat het archief van de parochie betreft.

VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefstukken gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Rijksarchief.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Kerkfabriek en parochie Sint-Niklaas te Waterland-Oudeman

GESCHIEDENS

Waterland-Oudeman heette vóór 1377 "In Averno of Sint-Niclaes-ter-Varent". Het dorp was een achterleen van Watervliet.

De eerste grote indijking kwam vooral dankzij Hiëronymus Lauwereins in 1523 en 1539 tot stand. Na zijn dood (van de oude man) kreeg het dorp een nieuwe naam: Waterland-Oudeman. Ook enkele polders werden naar hem genoemd. De priorij van Elmare, genoemd naar de naam van een lokaal riviertje, werd door een monnik uit de Gentse Sint-Pietersabdij in 1144 gesticht. Bij de zoveelste overstroming in 1377 werd de priorij opgeheven. Het gebied bleef meer dan een eeuw onder water staan.

De eerste kerk (1274) stond op Nederlands grondgebied, een tweede (1530) stond in de nabijheid van de Brandkreek en hoorde bij het bisdom Brugge. In 1552 bouwde de familie Lauwereins een derde kerk, die door de geuzen werd verwoest. Lange tijd werden de liturgische diensten gevierd in een schuur. Pas in 1670 werd gestart met de bouw van een vierde kerk, de huidige, op de "cleenen Oudeman". Het Sint-Niklaaskerkje werd vergroot in de 18de eeuw. Oorspronkelijk behoorde de parochie tot het bisdom Doornik en de dekenij Aardenburg. Na het Concordaat werd het lid van het bisdom Gent en dekenij Eeklo. Met de hervormingen van 1909 sloot het aan bij de nieuwe dekenij van Kaprijke, later (1966?) en tot op vandaag opnieuw bij de dekenij Eeklo.

ARCHIEF

Het archief was oorspronkelijk binnengekomen met een begeleidende plaatsingslijst. Anno 2022 werd die herwerkt, en werden meteen een aantal actuelere stukken toegevoegd.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

KERKFABRIEK EN PAROCHIE SINT-NIKLAAS TE WATERLAND-OUDEMAN

I. ARCHIEF VAN DE KERKFABRIEK

A. ALGEMEEN

1	Inventaris oud kerkarchief dat in 1964 overgebracht werd naar het Rijksarchief. 1964.	1 omslag
2	Stuk betreffende het beheer van het kerkarchief, met enquête. 1985.	2 stukken
<i>3 - 5 VERSLAGEN VAN DE VERGADERINGEN VAN DE KERKRAAD. 1822-2001.</i>		
3	Met lijst van leden van de kerkraad en lijst van fundaties.	1 deel
4	1851-1958.	1 deel
5	2001.	2 stukken
6	Briefwisseling. 2000-2003.	1 omslag
B. BESTUUR		
7	Processen-verbaal en staat van het personeel. 1913-1961.	1 omslag
8	Toekenning ereteken. 1933.	1 stuk
9	Stukken betreffende de schatbewaarder. 1887-2001.	1 omslag
C. PERSONEEL		
10	Wedden van personeel. 1914.	1 stuk

D. BEHEER VAN GOEDEREN EN GELDEN

1. ONROERENDE GOEDEREN

a. Kerk

- 11 Offerte voor werken aan het 'beenderhuis'. 1841. 1 stuk
- 12 Betalingsbewijs van de dakwerken. 1841. 1 stuk
- 13 Commentaar van de kerkraad op werken aan de sacristie. 1877. 1 stuk
- 14 Briefwisseling betreffende dakwerken, 1923. 1927-1930. 1 omslag
- 15 - 16 Stukken betreffende herstel van de oorlogsschade, veroorzaakt door de beschieting in september 1944. De leiding van de werken was in handen van Adrien Bressers, architect uit Gent. 1944- 1953.*
- 15 Plannen, bestekken, rapporten, briefwisseling. 1944-1958. 1 pak
- 16 Aanbestedingsdossier, met uitgevoerde werken. 1951-1953. 1 omslag
- 17 Stukken betreffende herstellingen van de oorlogsschade aan de brandglasramen. 1947-1962. 1 pak
- 18 Stukken betreffende schilderwerken o.l.v. A. Bressers. 1958-1962. 1 omslag
- 19 Stukken betreffende werken aan de elektriciteit en de centrale verwarming. 1977-1986. 1 omslag
- 20 - 21 Briefwisseling betreffende grove herstellingen o.l.v. A. Bressers. 1977-1983.*
- 20 Briefwisseling. 1977-1986. 1 omslag
- 21 Plannen, bestek, raming, briefwisseling betreffende grove

-
- herstellingen. 1981-1983. 1 omslag
- 22 Stukken betreffende werken aan de parochiezaal. 1979. 1 omslag
- 23 Stukken betreffende mogelijke klassering van de kerk. 1986-2002. 1 omslag
- 24 Offerte schilderwerken. 2002. 1 omslag
- 25 b. Pastorie en een andere woning
Offerte voor de bouw van een verdieping op de pastorie door H. Desmet, landmeter en bouwmeester uit Eeklo. 1838. 1 stuk
- 26 Vraag om een arbeiderswoning (B 424-427) te mogen verkopen. 1919. 2 stukken
- 27 Stukken betreffende herstellingswerken. 1928-1930. 1 omslag
- 28 c. Gronden
Uittreksels uit de kadastrale legger. 1925. 2 stukken
- 29 29 - 30 Stukken betreffende verpachtingen. 1927-1999. 1927-1957. 1 deel
- 30 1932-1999. 1 omslag
- 31 **2. ROERENDE GOEDEREN**
Stukken betreffende de inventarisatie van de roerende stukken, met briefwisseling en inventaris door het CRKC. 1982-2003. 1 omslag
- 32 Rekening van de aankoop van de beelden van de Sint-Jan en Onze-Lieve-Vrouw, door F.H. Van Biesbroeck. s.d. 1 stuk

-
- 33 Rekening en brief van Omer Michaux, klokgieter uit Leuven, voor werken aan de klokken. 1924. 2 stukken
- 34 Stukken betreffende de klokken, die door de Duitsers werden gestolen. De firma Michiels uit Doornik goot de nieuwe klokken. 1946-1951. 1 omslag
- 35 Brief van pastoor E. De Leenheer betreffende stukken van het oud orgel. 2001. 1 stuk
- 36 Stukken betreffende de restauratie van het Sint-Niklaasaltaar. 2004-2006. 1 omslag
- 37 *3. LEGATEN EN FUNDATIES*
Overzichten van de fundaties. 1867-1982. 1 deel
- 38 Lijsten van de openbare- en niet-openbare stichtingen. 1929-2001. 1 omslag
- 39 Briefwisseling. 1844-1988. 1 omslag
- 40 - 44 Stukken betreffende fundaties, legaten of testamenten vanwege. 1924-1989.
- 40 Henricus Dossche. 1924. 1 stuk
- 41 Angele Van Vooren. 1924. 2 stukken
- 42 Emma Bonte. 1980-1984. 1 omslag
- 43 Alice Plasschaert. 1982-1983. 1 omslag
- 44 Madeleine Burggraeve. 1989. 1 omslag

4. FINANCIËEL BEHEER

a. Algemeen

45 Ontvangstbewijs van de rekeningen van 1809 tot 1820. 1 stuk

46 *46 - 48 Kas- en rekeningboeken. 1806-1842.*
1806-1842. 1 deel

47 1842-1868. 1 deel

48 1939-1941. 1 deel

49 Stukken betreffende grondlasten. 1922 en 1923. 1 omslag

50 Stukken betreffende beleggingen. 1959-1968. 1 omslag

b. Begrotingen

51 *51 - 52 Begrotingen. 1839-1971.*
1839-1943. 1 omslag

52 1935-1971. 1 pak

c. Rekeningen

53 *53 - 90 Algemene rekeningen. 1927-2003.*
1927.

54 1933.

55 1935.

56 1936.

57 1941.

58	1942.
59	1943.
60	1944.
61	1945.
62	1947.
63	1948.
64	1949.
65	1957.
66	1958.
67	1959.
68	1960.
69	1961.
70	1962.
71	1963.
72	1964.
73	1965.
74	1966.
75	1967.
76	1968.
77	1969.
78	1970.
79	1971.
80	1972.
81	1973.
82	1974.

-
- 83 1975.
 - 84 1976.
 - 85 1977.
 - 86 1978.
 - 87 1979.
 - 88 1980.
 - 89 1981.
 - 90 2003.

d. Mandaten

- 91 *91 - 121 Mandaten met betaalbewijzen. 1947-1981.*
1947.
- 92 1949.
- 93 1950.
- 94 1951.
- 95 1952.
- 96 1953.
- 97 1954.
- 98 1955.
- 99 1956.
- 100 1957.
- 101 1958.
- 102 1959.
- 103 1962.
- 104 1963.

- 105 1964.
106 1965.
107 1966.
108 1967.
109 1968.
110 1970.
111 1971.
112 1972.
113 1973.
114 1974.
115 1975.
116 1976.
117 1977.
118 1978.
119 1979.
120 1980.
121 1981.

II. ARCHIEF VAN DE PASTOOR

A. ALGEMEEN

- 122 Brief van Kardinaal Van Roey over de houding tegenover koning Leopold III. 31 mei 1940. 1 stuk
- 123 Tekst over de kerk, bestemd voor een brochure. s.d. (2000?). 1 omslag

-
- B. PERSONEEL**
- 124 Lijsten van de pastoors en onderpastoors. Vanaf 1518 tot 2002.
1 omslag
- 125 Vraag i.v.m. Léonce Boënné, latere pastoor. 1934.
1 stuk
- 126 Lidkaart van het Rode Kruis voor pastoor De Letter. 1946.
1 stuk
- 127 Lijst van diverse medewerkers en commentaar van de pastoor op één van hen. 2000 en 2002.
1 omslag
- C. FINANCIËEL BEHEER**
- 128 - 130 STUKKEN BETREFFENDE DE EIGEN STOELN EN DE VERPACHTING VAN DE KERKBANKEN. 1931-1958.*
- 128 1931-1937.
1 deel
- 129 1938-1950.
1 deel
- 130 1952-1958.
1 omslag
- 131 Casueel. 1975-1984.
1 deel
- 132 - 133 KASBOEKEN. 1986-2001.*
- 132 1986-1995.
1 deel
- 133 1999-2001.
1 deel
- 134 Jaaroverzichten van de parochiekas. 1992-1998.
1 omslag
- 135 Stuk betreffende de overdracht van de financiën. 1999-2000.
1 omslag

D. PASTORALE ACTIVITEITEN

1. BEDIENING VAN DE SACRAMENTEN

a. Algemeen

136 Dopen, huwelijken en uitvaarten. 1801-1823.

137 *137 - 140 Dopen. 1816-1955.*
1816-1838.

138 1839-1881.

139 1882-1913.

140 1914-1955.

141 *141 - 142 Vormsel (en 1e communie). 1888-1991.*
1888-1968.

1 deel

142 1945-1991.

1 deel

143 Huwelijken. 1824-1955.

144 *144 - 145 Overlijdens. 1811-1954.*
1811-1879.

145 1880-1954.

b. Doopsel

146 Attesten van doopsel. 20ste eeuw.

1 omslag

c. Eerste communie, plechtige communie en vormsel

147 Stukken betreffende de eerste communie en het vormsel. 1879,
1895-1999-2000.

1 omslag

d. Huwelijk

148 Huwelijksdispensaties, met uitgebreide briefwisseling. 19de-20ste

eeuw.

1 omslag

- 149 *149 - 184 Huwelijksdossiers. 1944-2000.*
1944-1945.
- 150 1947-1948.
- 151 1949.
- 152 1950.
- 153 1951.
- 154 1952.
- 155 1953.
- 156 1954.
- 157 1955.
- 158 1956.
- 159 1957.
- 160 1958.
- 161 1960.
- 162 1961.
- 163 1962.
- 164 1963.
- 165 1964.
- 166 1965.
- 167 1966.
- 168 1967.
- 169 1968.
- 170 1969.

- 171 1970.
- 172 1971.
- 173 1972.
- 174 1973.
- 175 1974.
- 176 1975.
- 177 1976.
- 178 1977.
- 179 1978.
- 180 1979.
- 181 1980.
- 182 1981.
- 183 1983-1989.
- 184 2000.
- 185 Attesten en aankondiging van een huwelijk, aangevuld met
attesten van dopen en vormsel. 1945-1970. 1 omslag
- 186 e. Uitvaart
Overlijdensberichten, toelating tot begravenis en bidprentjes. 1939-
1991. 1 omslag
- 187 Lijsten van jaargebeden. 1984-1985. 1 omslag
2. LITURGIE
- 188 188 - 200 Uitroepboeken. 1887-1994.
1887-1892.

189	1893-1900.	
190	1913-1923.	
191	1933-1935 (?).	
192	1936-1939.	
193	1939-1945.	
194	1945-1948.	
195	1958-1962.	
196	1963-1966.	
197	1966-1975.	
198	1976-1983.	
199	1983-1991.	
200	1991-1994.	
201	Kanselmededelingen. s.d.	1 omslag
202	202 - 207 Intenties. 1853-2001. 1853-1872.	
203	1980-1985.	
204	1987.	
205	1988.	
206	2000.	
207	2001.	
208	Stukken betreffende liturgische vieringen, ook met de protestanten. 1998-2004.	1 omslag
209	3. PASTORAAL Enquête georganiseerd door de dekenij van Kaprijke betreffende de	

-
	toestand van de parochie. 1977 en s.d.	2 stukken
210	Statistieken van de bevolking. 1802-1969.	1 stuk
211	Staat van de parochie. 1961-1993.	1 omslag
212	Jaarlijkse enquête godsdienstpraktijk. 1965-1998.	1 omslag
213	Enquête zondagmispraktijk. 1966-1998.	1 omslag
214	"Regels van Christelijke zedigheid" in het 'Godshuis. 1946.	1 stuk
215	Teksten van gebeden, gezangen en vieringen van het H. Hart. s.d.	1 omslag
216	Stuk betreffende de verering van de H. Fiacrius. s.d. (na 1861).	1 stuk
217	Oproep voor de processie. s.d. (1962?).	2 stukken
218	Lijst abonnées parochieblad. 1995.	1 omslag
<i>III. ARCHIEVEN VAN ANDERE PAROCHIALE INSTELLINGEN EN VERENIGINGEN</i>		
<i>A. GENOOTSCHAPPEN EN CONFRÉRIEËN</i>		
219	Ledenlijsten van het Geestelijk Verbond tegen de Godslastering, de broederschap van de Heilige Rozenkrans en de broederschap van het H. Hart, met uren van de Gedurige Aanbidding, Confrérie van de Onze-Lieve-Vrouw van Bijstand. 1776, 1871, 1888-1932.	1 deel
220	Oprichtingsakte en ledenlijst van de broederschap van de H. Rozenkrans. 1888-1931.	1 deel
221	Affiches van het Apostolaat van het Gebed. 1944 en 1946.	2 stukken

-
- 222 B. VZW "PAROCHIALE WERKEN" EN "SINT-NICOKRING WATERLAND-
OUDEMAN"
Nieuwe statuten. 1994. 1 omslag
- 223 Briefwisseling. 2004 en 2006. 1 omslag
- 224 224 - 225 REKENINGEN EN BELASTINGEN. 1966-2003.
1966-1976. 1 omslag
- 225 1991-2003. 1 omslag
- 226 *IV. DOCUMENTATIE*
Kardinaal Van Roey over De angstwekkende toestand van de
wereld, Lichtbaken voor onze tijd. s.d., na 1947. 1 katern
- 227 De Bond, Maandblad van het Vlaamsch Verbond der Kroostrijke
Gezinnen, februari. 1947. 1 stuk
- 228 Brochure over het Waterlandkerkje. s.d. 2 stukken